

CONTEXT HISTÒRIC per part de Montse Cueto:

La independència de Llorito, nom que tenia abans de la seva segregació i l'adopció del nou topònim Lloret de Vistalegre, s'ha d'entendre com un procés històric que s'inicia a finals del segle XVIII.

Abans de la segregació definitiva, avui fa cent anys, es varen viure dos breus episodis d'independència.

El primer va ser arran de l'aprovació de la Constitució espanyola de 1812, la Constitució de Cadis, coneguda amb el nom popular de "La Pepa" per haver estat promulgada el 19 de març, dia de Sant Josep.

Gràcies al nou marc constitucional, llogarets com Llorito es varen poder segregar. Però el retorn del rei Ferran VII, el maig de 1814, va suposar l'abolició de la Constitució i de tot vestigi legislatiu liberal. Es varen anul·lar tots els decrets i disposicions; així mateix, municipis que s'havien segregat es reintegraren en els seus ajuntaments matrius, com fou, en el nostre cas, amb l'Ajuntament de Sineu. Aquesta primera segregació va durar menys de dos anys.

La segona independència de Llorito va ser durant el període conegut com el Trienni Liberal. El 7 de març de 1820 es va produir un pronunciament liberal que va empènyer el rei Ferran VII a jurar la Constitució de 1812 i la seva reinstauració. Aquest període acabà l'octubre de 1823 amb el retorn de Ferran VII i la seva política absolutista. Aquesta segona segregació va durar poc més de tres anys.

Durant el segle XIX es va mantenir la voluntat d'aconseguir la independència, un sentiment que s'enfortí en moments i circumstàncies específiques: un d'aquests moments es va produir el 1821 amb la creació de la 'vicaria in capite' de Llorito.

L'altra circumstància favorable fou la creació de la Junta Administrativa de sa Comuna, documentada a partir de la dècada del 1870, integrada pels regidors lloretans que formaven part del consistori de Sineu i altres representants de la població lloretana, que actuaven en certa manera, com a contrapoder de l'Ajuntament sineuer.

Ja dins el segle XX, a partir de 1903 i fins a 1917, es va fer notòria la voluntat d'independència. Però en aquest temps Llorito no tenia prou població per assolir-la. És per això que en un primer moment es va proposar a la Diputació la creació d'un nou municipi a partir de la unió dels llogarets de Llorito i Pina. No es va consolidar, però es podria dir que l'inici del camí cap a la independència era inevitable.

Una altra fita clau és el decret promogut, el 1913, pel bisbe Campins que creà la parròquia de Nostra Senyora de Loreto. Aquest fet seria determinant de cara a la delimitació del nou terme municipal.

Mentrestant, la Junta Administrativa de sa Comuna continuava amb la seva activitat, entrant amb aspectes que no eren pròpiament de gestió forestal com, per exemple, quan es va decidir la creació del cementeri municipal. Una altra fita important fou la creació del Jutjat Municipal, l'any 1922.

I així arribem el març de 1924, quan durant la dictadura de Miguel Primo de Rivera, s'aprovà un decret Llei sobre l'Estatut Municipal. Aquesta nova legislació no contemplava un mínim de població, que era l'entrebanc que fins aleshores s'havia utilitzat per denegar la independència. L'aplicació d'aquest decret és el que va permetre que el 31 de desembre de 1924 es constituís el nou Ajuntament de Lloret de Vistalegre.

El 17 de desembre de 1924 la Comissió Permanent de l'Ajuntament de Sineu, a petició de gairebé 300 persones residents a Llorito aprovà informar favorablement la petició de segregació i traslladar-la per a la seva aprovació al Ple de l'Ajuntament de Sineu.

Així, el delegat del Govern Civil, assabentat de la decisió del consistori sineuer favorable a la segregació de Llorito, designà els regidors que formarien part d'aquell el primer consistori del nou municipi de Lloret de Vistalegre.

Aquests foren:

Sebastià Puigserver Jaume «Agustí»

Llorenç Oliver Sastre «Morret»

Joan Verd Fontirroig «Llofri»

Josep Gili Camps «Llubí»

Mateu Vanrell Camps «Vanrell»

Jaume Ferrer Jaume «Traquet»

Sebastià Camps Vanrell «Fuster»

Antoni Real Llabrés «Bossa»

Miquel Campins Pol Fiol «Catalí»

Aquests regidors es reuniren el 31 de desembre de 1924 a la seu de l'entitat local menor que, aleshores, era la casa número 1 del carrer de Sant Joan, avui desaparegut. L'objectiu de la reunió era ratificar l'acta de segregació de Sineu i constituir el nou consistori. A la votació secreta va ser proclamat batle Jaume Ferrer Jaume; així mateix, Mateu Vanrell Camps fou designat primer tinent de batle i Sebastià Puigserver Jaume, segon tinent de batle. Igualment, fou nomenat secretari interí del nou Ajuntament el qui ja era secretari del Jutjat, Antoni Picornell Jaume «Blanc».

Aquest mateix dia, dos regidors varen presentar la seva renúncia per no reunir les condicions requerides. El 18 de gener de 1925 es designaren dos nous regidors: en Joan Nicolau Munar «Calussa» i Julià Gomila Fontirroig «Recolat», per cobrir les vacants.

Durant el mes de gener de 1925, el Consistori es va reunir en tres sessions extraordinàries i la Comissió Permanent en cinc sessions que se celebraven cada divendres a les sis de l'horabaixa. La feina i les ganes eren moltes per posar en funcionament el nou municipi: es crearen les Comissions d'Hisenda, Foment i Governació d'acord amb el que establia l'Estatut Municipal; s'havia de tancar el pressupost per a l'any en curs i es començaren a prendre les primeres decisions com els nomenaments d'Antoni Sastre Nicolau «Maravilla» auxiliar de secretaria i de Bernat Regis Costa «Corredor» com a saig.

Una altra tasca important del nou consistori va ser la creació d'una comissió mixta amb l'Ajuntament de Sineu per tal de concloure qüestions tan importants com el repartiment d'actius i passius, la delimitació definitiva del nou terme municipal, la confecció del padró del nou municipi i la futura gestió de sa Comuna.